

Az előfizetési ára:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Fél évre 2 „ 50
 Negyed évre 1 „ 25

Községeknek, körjegyzőknek és néptanároknak:
 Egész évre 4 forint, felévre 2 forint.

Egész szám ára 10 kr.
 Előfizethetni és egyes lap példányokat venni lehet a kiadóhivatalban, **TRAUB B. és Társa, VALENTIN Károly, BÖHM M., LUZSOVICS L., WEIDINGER N.** (Domján I.) üzletében és a fűdohánytörszében.

Hirdetések:
 mindenkor árjegyzék szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyiltterben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:
 Barek J. és társa **Erfurtban**, Haasenstein és Vogler, Steiner A. **Hamburgban**, Daube G. L., Knoll Ignac **Frankfurtban**, Opelik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf **Bécs**.

Magyarországon:
 Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá"-ja **Budapesten**.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utcaiban levő hirdetések felvétel irodája **Pécsen**.

Kéziratok
 a szerkesztőségbe, Nepomuk-utca 29. sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A színház ügye.

— Néhány hét folyt le már azóta is, hogy a színház ügye a városi képviselő-testületben vita tárgya volt; de még eddig semmi oly jelentőségteljes mozzanatról nem adtunk hírt, mely az ügy előrevitelét jelezné. Azon törekvést, hogy Somogyi Károly színgazgató úr kedvéért egy arenát építsünk, komolynak venni nem lehet; mert ez a kérdés megoldását nemcsak elodázza, hanem az abban nyilvánulandó megnyugvás veszedelmesen hátrányára szolgálhat az ügynek. Hiszen az így teremtett ideiglenes állapot a színház felépítésének kérdését ismét évekre visszavetné.

Nézetem szerint és viszonyaink helyes és őszintén igaz mérlegelésével a színház ügyének csak két megoldási módja van.

Vagy a város végleg elhatározza egy, a helyi igényeknek megfelelő új színház építését s azt törzstörvényből, vagy külön e célra felveendő kölcsönből azonnal, a tervnek szakértők s nem egyedül a városi megállapítás után meg kezd, szem előtt tartván, hogy nincs módunk, de nincs is épen szükség nagyszerű, monumentális épületre, — vagy a jelenlegi színházunk átvételével, avagy hosszabb időre bérbevételevel, azt kitatarozza, átalakítja s kellően berendezi, mi nem épen nagy áldozatokat igényel; mert a színház könnyen nagyobbítható úgy a nézőtér, mint a melléképületek tekintetében, a biztonsági kívánalmaknak pedig itt is meg lehet felelni.

Nem lehetetlen az első mód, ha megem-berezzük magunkat, ha nagy kérdésekhez méltó erő lélekkel fogunk a munkához, a kivitelhez; de azok, kik a színház ügyének összes fázisait figyelemmel kísérik s évek óta hasztalanul buzgólkodnak, jogosan hivatkozhatnak arra, hogy viszonyaink a minden-esetre szokatlanul nagy áldozatot alig bírják ki s így teljesen jogosult az a második mód, hogy a jelenlegi színház tétessék használhatóvá. Épen mert lehetetlen elhinnünk, hogy az új színház építése hazafiatlanság és szük-keblőség miatt maradt el, vagy késleltetik, el kell fogadnunk azon egyedül lehető okot, hogy az az óvatos gazdálkodás féltékenységéből s az újabb terhektől tartózkodásból halasz-tatik, mit ha elvül továbbra is felteszünk, ha sajnos bár, de őszintén beismerjük, hogy sajátos viszonyaink miatt a nehézségeket le-küzdni a város nem bírja — nem tünik fel méltatlannak az az újabb felvetett terv, hogy a színház kérdése régi helyén nyerjen és pedig mielőbbi megoldást. Bár visszaesés ez, de nem gyáva feladás, mert kellő tapintattal és ügyességgel azon igények, melyeket viszonyaink megengednek, így is kielégíthetők s tekintve, hogy egy monumentális színház építése magában is évekig tart, azt egyebeköztve a társadalom közbenjárásával, napirendről azért levenni nem kellene.

Hogy igazoljuk, mily nehézségekkel küzdött e kérdés, vessünk annak történetére rövid visszajáratást.

Tizenhat hosszú éve annak, midőn a magyar színház ügye az akkor egyetlen magyar lapban, mely számos kulturai és jó-tékonyági ügynek volt uttörője, nagy érde-keltséget keltő vita tárgyává tétetett. Hazafias, érélyes hangon, lelkes ügybuzgalommal megvitatott az ügy minden oldaláról s volt mit hallaniok a tétleneknek, a német kulturával kacérkodó aluszékony polgárságnak nemcsak azért, hogy állandó színházat létesíteni nem képes a város, nemcsak azért, mert az iránytadó körök nem gondoskodtak az itteni igényeknek megfelelő társulat biztosításáról, avagy szerződéséről, hanem azért is, mert a magyar színtársulat pártolási hiányában valódi élet-halál-harcot vívott.

Akkor a hazafias szó gyújtott s a felvetett közérdekű ügynek lelkes barátai akadtak. Dacára annak, hogy a városi képviselő-testület folytonos pártviszályok rabja volt s a bizottsági ülések idejét kemény párt-tusák

és szenvedélyes küzdelmek rabláik el, mégis behatolt oda is a magyar színház ügyében megindított nemzeti irányu mozgalom köve-telő hangja.

Az 1870. év július hó 12-én tartott városi közgyűlésről szóló tudósításban ezeket olvassuk:

„Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy városunk képviselőtestülete 500 forintot szavazott meg egy a téli időnyben itt működő magyar színtársulat biztosítása, illetőleg segélyezéséül. Ama megszokott közömbösség ellenében, melylyel a színház ügye mindaddig, minden fáradozás dacára talákozott, a képviselőtestület e tette mindenkit, ki városunk szelle-mi fejlődését szívén viseli, méltán meglepett és viszonyaink között kétszerte becsüendő. Egy lépés-nek tekintjük ezt a színház állandósítása felé, egy figyelemre méltó mozzanatként nemzeti nyelvünk és szellemi életünk javára, biztosítékul a tettvégynek és tetterőnek. Valljuk meg, hogy a képviselőtestület ez egyhangú ajánlatát nem mértük reményleni; de épen azért, mert oly részről történt, mely legelőbb volt várakozásunktól, melegen üdvözöljük. A biztosítas alapját Károlyi színgazgató kérvénye tevé, melyet Auidinger J. főjegyző hathatósan és lelkesen ajánlott a képviselőtestület figyelmébe. Együttal a színház ügyében egy ellenőrző bizottság küldetett ki, mely a közönség érdeklétéivel a további segélyezés módozatait határozza meg. A város megtette a magáét, most jön a közönség szerepe.”

Ez képezte a színház ügyében kifejtett későbbi igen jelentékeny mozgalom alapját és itt nemcsak a történeti hűség érdekében, de kötelességből is fel kell említenünk, hogy a színház ügyének legkiválóbb és legbuzgóbb szószólója és pártolója Krasznay Mihály volt, kit tehát a 16 év lefolyása után tartott váro-si közgyűlésen felhangzott szemrehányás méltatlannal ér, mert az ő elnöklése alatt buzgólkodott bizottság vívta ki a mindinkább nagyobb városi segélyt, ez gyűjté és szerezte be a színházi bútorzatot, ez tatarozta ki a színházat, ez tette lehetővé, hogy ismét számbavehető színtársulatunk voltak, később pedig ugyancsak az ő vezérlete alatt küszö-böletett ki végkép a német színészet s törek-véseinek köszönhető, hogy a magyar színház már előbb nem tört meg a közönyösség zátonyán. Akkor is és folyton szem előtt tartott egy új színház építése; de akkor is, mint most, nem találhatott megoldásra, mert városunk vagyoni és gazdasági viszonyai meggátolták a legjobb akarattal s minden ez irányban felszínre hozott tervet megsemmi-tített a bizony el nem tagadható — tehetet-lenség, vagy, ha jobban tetszik: lehetetlenség.

Sok tentát fogyasztott el az ügybuzga-lom ez ügyben, sok üdvös és szép szó hang-zott el s nem is épen hiában; mert a magyar színészetnek fenntartása s a németnek kikü-szöbölése méltatást érdemlő vívmány — de egy új színház építése most is csak a szándék-nál van; akkor is, később is, most is elég szemrehányást türt és tüir a társadalom és város; de az új színház építésének kérdése egy lépéssel sem haladt előre s a szándék bizony alig érlelődik meg akarattal; már pedig innen is a kivitelig hosszú és görön-gyós út vezet.

A mint igaz az, hogy hangzatos frázi-sokkal s nagyot mondásokkal ezt az ügyet előbbre vinni nem lehet, viszonyainknak mélyreható megítélése pedig sokkal kétségbe-esettebbé teszi az ügyet, mint azt valójában tartjuk, — épen úgy igaz az is, hogy az a passzív magatartás, melyre a színházi biz-ttság újabbán vállalkozott s melytől nagy eredményt várt, balul ütött ki s legyen bár számítása jóhiszemű, nem méltó az ügyhöz, mert ezen negatív működés nemcsak zava-ródottabbá tette az ügyet, hanem ha továbbra is követtetik, évekig számízi városunkból a színészetet, mit pedig eltűnni nem szabad. Nemhogy közelébb hozta volna e passzivitás az új színház felépítésének kérdését, hanem továbbra tolt, mert a jelenlegi színelítés parancsolólag inti felénk, hogy most már ezentul kivihetetlennek tartjuk ezt a szép, magasrang eszmét s megbarátkozunk a má-sodrangú megoldással: átvenni és átalakítani a mostani színházat.

Bár tudnánk felemelkedni a nagyobb áldozat meghozatalára! De ha nem, úgy ne késleltessük legalább a régi színház átvételét s foglalkozzunk behatóan az átalakítással.

Eszküdtszéki tárgyalás.

Fekete Mihály városi tiszti főügyész sajtó-pere Várady Ferenc hírlapíró ellen kedden, f. hó 16-ikán tárgyalatott, a közönség nagy érdeklődése mellett. Az esküdtszék a következőleg alakult meg: Rendes tagok: Asztalos János, Egry Béla, Kovácsis János, Krasznay Jenő, Krausz Jenő, Nagy-Gadó József, Rónaky Ignac, Reberics Imre, Schneider Ist-ván, Schönherr Mihály, Seeh Károly, Szántó Antal. Póttagok: Pleininger Ferenc és Mikics János.

A törvényszék részéről jelen voltak Kissfaludy Imre elnöklése alatt Angyal Pál, Pilch Antal bírák, Kiss Géza jegyző és Lukrics István törvényszéki pót-bíró. Ugy a vádló, mint a vádlott képviselőjükkkel jelen-tek meg, Fekete Mihályt Bodó István, Várady Ferencet Czirer Akos dr. képviselvén.

Az esküdték az esküt letévén, kihallgatták a vádlott. Neve sárosi Várady Ferenc, kaposvári szüle-tésű, 26 éves, hírlapíró, vagyonos.

Olvasták a vádlevél, melynek nyomán a tény-állás a következő: Az István és Mátyás nevezetű s Pécs sz. kir. város tulajdonát képező szénbányákat, melyek több mint 25 év óta műveletlenül heverték, Koch Ferenc bányatulajdonos bérbevéni szándé-kozván, a városnak erre vonatkozólag ajánlatot tett, mit a tanács kiadott a gazdasági választmány-nak. Az ajánlat ügyében Koch és a tanács között kölcsönös alkudozás folytán, miután megállapodásra jutottak, az ajánlat áttétetett a jogügyi bizottsághoz. Majd a tiszti ügyész megbízottat, hogy a szerződést a két bányá berbeadására a város és Koch között a gazdasági választmány által szolgáltatott adatok alapján állítsa ki, mi meg is történt és miután azt a jogügyi bizottság felülvizsgálta és részben módo-sította, véleményes jelentésével együtt betertesztette a tanácshoz, honnan az némi pótlások javaslásával a városi közgyűlés elé terjesztett s nagy többséggel elfogadottat, mely közgyűlésen a főügyész bár kijelenté, hogy ez ügy-ben ő Koch Ferencnek nem volt ügyvéde, tehát nem érdekelt fel, mégis, ne hogy esetleges megtámadat-tásokra adjon okot, sem az érdemleges vitában, sem a szavazásban nem vett részt. A közgyűlés elfogadó határozata ellen több bizottsági tag felebezéssel élt, melyben leginkább az kifogásoltatott, hogy a szerző-dést a főügyész kötötte, a felebezést azonban egy a belügyi, mint a földmívelésügyi miniszter elutasította és a szerződést jóváhagyta. A szerződés ellenőrzése körül tehát megtörtént minden, mi a törvényes for-mák között megtörténhetett. A bérlet alkú szabály-szerű elvégzése után azonban Várady Ferenc, a „Pécsi Figyelő” fómunka-társa az 1886. május 8-iki, 19 ik számában egy aláírás nélkül és „Késő ébredés” címmel megjelent cikkben Fekete Mihály tiszti ügyész eljárására a „két kulacsosság” elnevezést használta, úgy tüntetvén fel őt, mint aki egy személyben és ugyanegy — a bányá-bérleti — ügyben a város és Koch Ferenc ellentétes érdekeit képviselte, mely cikkben Fekete Mihály oly gyanusítást látván, mi, ha való lenne, büntető eljárás alapját képezné és őt a közmegvetésnek adná át, Várady Ferenc ellen sajtó útján elkövetett rágalmas és becsületsértés miatt port indított.

A vádlevél után felolvastattott az inkriminált cikk s arra vonatkozólag Várady Ferenc beismeri, hogy a cikket ő írta s érte a felsősséget elvállalja.

Ezután felolvastattak a panaszfeljelentés mellék-letei és pedig 1. közgyűlési jegyzőkönyvi kivonat arról, hogy a bányá-bérleti szerződés pótlásokkal el-fogadottat; 2., a bányá-hasznóbérleti szerződés; 3., a polgármester felirata a belügyminiszterhez a Czir-ják Ignac és társai által beadott felebezés ellen, melyben kijelentik, hogy a kérdéses szerző-dés nem a tiszti ügyész, hanem a gazdasá-gi és jogügyi bizottság művének tekintendő s hogy Fekete Mihály tiszti fő-ügyésznek ez ügyben követett eljár-ásához szó sem férhet; 4., a belügyminisz-ternek a felebezést elutasító s a szerződést jóvá-hagyó leirata; 5., számos ajánlat és alkú-pont, melyek Koch Ferenc, a gazdasági választmány és a tanács között a bányá-bérletre váltattak; végül több jelen-tés, mely a szerződésnek a közgyűlés elé terjesztésére vonatkozik.

A vádlott képviselőjének kívánságára felolvas-tatik Zsolnay György királyi ügyész értesítése Czig-lányi Béla törvényszéki bíróhoz, melyben kijelenti, hogy az inkriminált cikk ellen a közvádloi beavat-kozás szükségse nem forog fenn.

Végre felolvastattott a sárosi Várady F.-cel felvett kihallgatási jegyzőkönyv, melyben a megnevezett ki-nyilatkoztatja, hogy Fekete Mihály tévesen fogta fel az ő cikkét, mert neki nem sértés volt a célja, hanem a tiszti ügyész eljárásainak helytelenítése. Volt a városnak egy másik ügyése, miért nem fo-galmazta az a szerződést? (!!!)

Következett a magán-vádló tanuának megese-kése és kihallgatása. Első volt Jilly Alajos, 40 éves, r. k., nős, gyermeke, városi tanácsos. Bodó István, a vádló képviselőjének kérdéseire megerősíti, hogy Fekete

Mihály nem volt jelen a gazdasági választmány ta-nácskozásában, midőn a kérdéses bányá-bérlet tár-gyalatott; hogy Koch Ferenc maga tette a bérleti ajánlatot, mely részben elfogadottat, részben módo-sítottat; hogy ez ügylet a gazdasági választmány-ban többször tárgyalatott; hogy e tárgyalások alatt a bérbe adandó terület hivatalos térképe köz-szem-lére volt kitéve s annak nagyságáról mindenki tudó-mást vehetett s hogy a szerződés a tiszti ügyész által a gazdasági választmány feltételei alapján készült.

A védő kérdése, hogy tagja-e Fekete Mihály a gazdasági választmánynak, azt mondja, hogy nem tudja.

A második tanu: Zavaros Péter, 59 éves, r. k., városi tanácsos és árszázekek elnök, nőtlen. A hozzá intézett kérdésekre megerősítőleg előadja, hogy a szerződés-tervezet elkészítésére ő kérte fel a fő-ügyészt; hogy e szerződés némi módoítással fogad-tatott el; hogy egy a jogügyi bizottságban, mint a közgyűlésen a főügyész kijelenté, hogy ő Koch Fe-rencel minő viszonyban van, sőt a közgyűlésből, midőn a szerződés tárgyalatott, távozni is akart, de a főispán felszólalására ott maradt, hogy esetleg jogi szempontból felvilágosításokat adhasson s ilyeneket adott is.

A védő kérdése, hogy mint járt el a szerző-dési ügyben a főügyész a jogügyi bizottságban, elő-adja, hogy a főügyész, ki a jogügyi bizottság előadója, a szerződést felolvasta és elfogadásra ajánlotta.

A harmadik tanu: Németh József, 41 éves, özvegy, családos, városi másod tiszti ügyész. A vádló ügyvédnek kérdéseire megerősítőleg előadja, hogy Fekete Mihály a jogügyi bizottságban kijelenté, miszerint ő Koch ügyvédje ugyan, de azért a szer-ződés-tervezetet tárgyilagosan terjeszti be. Megerősíti továbbá, hogy Fekete a közgyűlésből távozni akart s csak a főispán kijelentésére maradt. Azon kérdés-re, hogy ajánlotta-e a szerződést a jogügyi bizottságban elfogadásra, így felelt: Ő az előadó, csak nem azért terjesztette elő a szerződést, hogy azt el ne fogadják. Azon kérdésre, hogy, miután a szerződésben a két bányá területe bányá-mértékben volt adva, e körül-ményből a jogászoknak tudnia kellett-e és tudhatta-e, mekkora a hasznóbérbe adott bányaterület? — azt felelte, hogy ő kezdetben ezt nem tudta, de később ügyészársára az adományozási okmány és térkép adatai alapján őt felvilágosította, ő azonban jobb szerette volna, ha a terület közönséges számitási módon lett volna meghatározva s ezért a közgyűlésben, miután a főügyész ott quasi mint Koch Ferenc képviselője szerepelt, kötelességének tartotta felszólalni és a város érdekeit képviselni.

A védő kérdése, hogy midőn a szerződés-tervezet betertesztet, volt-e gondoskodva arról, hogy a tervezet érteke, előnyei vagy hányai a jogügyi bizottság előtt városi közeg által feltárássanak? azt feleli, hogy beható vita volt, melynek eredménye több módoítás lett. A védő további kérdése, hogy volt-e a tárgyaláson ügyész? kijelenti, hogy ő ott volt s a szerződés egyes pontjaitól eltérő véleményét a köz-gyűlésen elő is adta.

A negyedik tanu: Kerese Kálmán, 39 éves, r. k., ügyvéd, nős, gyermeke. Megerősíti, hogy Fe-kete Mihály mind a jogügyi bizottságban, mind a közgyűlésen kijelenté, hogy ő, bár Kochot ez ügyben nem képviseli, a tárgyalásban nem vett részt. A köz-gyűlésen nem is folyt be, de a jogügyi bizottságban igen, amennyiben egyes szerződési tételek megtartása mellett volt, mely tetteket azonban a jogügyi bizott-ság feleslegeseknek és az adott törvények rendel-kezéseiből folyóknak tartott. A főügyész a szerződést nem ajánlotta és kijelenté, hogy azt a gazdasági vá-lasztmány által adott tervezet alapján készítette. Ő különben a tárgyalás folyamán jött s nem tudja, hogy annak elején mily kijelentés tétetett. A vita ered-ménye az volt, hogy a szerződési feltételek lényege-sen megváltoztattak.

Az 5-ik tanu: Trober Aladár dr 25 éves, r. k., nős, városi aljegyző. A hozzá tett kérdésekre előadja, hogy a főügyész a jogügyi bizottság tár-gyalásába némileg befolyt, de lényegileg nem. Ugyanitt kijelenté, hogy a szerződés, mit betertesztett, a gazda-sági választmány stipulációi alapján készült, mely szerződés némi módoítással elfogadottat. Emlék-szik, hogy a főügyész egy a jogügyi bizottságban, mint a közgyűlésen hangsúlyozta Kochhoz való vi-szonyát. Azon körülményre, hogy a főispán mara-dásra szólította volna fel a főügyészt, nem emlékezik.

A védő kérdé-eire előadja, hogy Fekete Mihály tagja a gazdasági vá-l-nak; hogy a jogügyi bizottságban volt vita s hogy a szerződés elfogadását a főügyész a tagok tetszésére bízta.

A bizonyítási eljárás befejezésével az ülés 5 percre felfüggesztetett, melynek eltelte után a vádló képviselője: Bodó István megtartá a vádbeszédet, ismertetvén a bérleti szerződés történetét, hangsú-lyozván, hogy sem a gazdasági választmány, sem a jogügyi bizottság, sem a minisztérium nem tartotta nyítelemben veendőnek azon körülményt, amivel a vád-lott Fekete Mihály becsülettét megtámadta. Meggyő-zően fejtegeté, hogy a sajtónak egészen más célja van, mint tisztességes elnökléti emberek becsülettét piacra burcolni. Igenis, szóljon a sajtó a közügyekhez, de tárgyilagosan, hogy általa mindenki tanuljon. Az inkriminált hírlapi közleményből azonban nem tanult senki. Vagy talán a közjó elmozdítása volt a fel-

szólás célja. Épen nem, hanem a lárma-csinálás, hogy a gyantát hallva a beavatottak emberek azt mondják: Hátha van a dologban valami. De nem vezetett a „Pécsi Figyelő” embereit az ügy sentsége sem, mert midőn Fekete Mihály az öt sértő cikkre vonatkozólag lépéseket tett, a „Pécsi Figyelő” szerkesztője irásbelileg kijelenté, hogy a sértés megtörténtét sajnálja, de azt vissza nem vonhatja, mert azt a lap érdeke meg nem engedi. Hivatkozva a magánvádló mocsoktalannal eltöltött közpályára, vádlottat rágalalmazásban és becsület-sértésben elmarasztalni kéri.

Czifer Akos dr védő szép és emelkedett hangulatu, de terjedősen hosszú és lufangban épen nem szükködő beszéde után, melynek végétével maga a vádlott intézett rövid beszédet az esküdtszékhez, melyben újlag kijelenté, hogy a „két kulacsosságot” nem Fekete Mihály személyére, hanem eljárására mondotta, a vádló képviselőnek rövid válasza következett, mely után megállapították a kérdőpontok, melyekre az esküdtek Seeh Károly főnöksége alatt a következőleg szavaztak: Az I. kérdés: Vádlott-e szerzője az inkriminált cikknek? 12 igen. A II. kérdés: Tartalmaz-e a cikk magában véve rágalmazást? 11 nem, 1 igen. A III. kérdés: Vétke-e a vádlott rágalmazásban? 12 nem. A IV. kérdés: Tartalmaz-e a cikk magában becsület-sértést? 10 nem, 2 igen. Vétke-e a vádlott becsület-sértésben? 11 nem, 1 igen. Ennek nyomán az esküdtszék sárosi Váradó Ferencet felmentette, ki semmiféle költségmegtérítést nem követelt. A hallgató közönség, mely a tárgyalás folyamán az elnök által többször csendre intett, a védőt és vádlottat az eljárás befejezése után tüntetően megéljenzte.

Tévedések helyreigazítása!

Távol legyen tőlem, hogy az esküdtek határozatát kritika tárgyává tegyem!

Ők határozatok leikismeretük szerint s ezért viselik a felelősséget!

Soraim célja egyedül a fennforgott ügy némely oldalát megvilágítani, mely a tárgyalás folyamán homályban maradt és melyre nézve a kihallgatott tanúk felvilágosítást adni, valoszinűleg a helyzet-születte elfogultság következtében, nem tudtak! vagy elfelejtettek!

Mindenki tudja, hogy a városi törvényhatósági bizottság saját kebeléből többféle szakbizottságokat szokott alakítani, ilyenek a többi között: a gazdasági választmány, pénzügyi bizottság, rendészeti, egészségügyi, jogügyi bizottságok stb., melyek az egyes ügyeket részletesen megvizsgálják és behatóan tárgyalják s azután azokat saját véleményük kíséretében benyújtják a tanácsnak.

A gazdasági bizottság az ügyleteket gazdasági szempontból bírálja, vajon az ajánlat vagy tervezett intézkedés gazdasági szempontból előnyös-e a városra vagy nem s erre nézve észrevételeket megteszi. Azonban arra nézve, hogy közegészségi tekintetben a tervbe vett intézkedés hasznos-e vagy sem, már nem a gazdasági, hanem a közegészségügyi bizottság mond véleményt; ha pedig ugyanazon ügynek jogi tekintetből való megvizsgálása szükséges, erre nézve a város jogügyi bizottsága, mely a két ügyészen kívül a bizottság kebelében helyt foglaló összes ügyvédekkel és jogászokkal van alakítva, adja elő véleményét.

Nagyon természetes, hogy egyik szakbizottság a másik szakbizottság véleményének felbírálására hivatva nincsen s mindegyik saját szakkörében tartozik maradni. A gazdasági bizottság nem veheti bírálat alá, vajon helyes-e a jogügyi bizottság véleménye; viszont a jogügyi bizottság nincs hivatva azt vizsgálni, hogy a javaslat gazdasági tekintetben előnyös-e a városra nézve vagy nem.

Az önkormányzati szabályrendelet 25. §-a értelmében a szakbizottságok véleménye a tanácschoz terjesztendő, mely azt vagy elfogadja, vagy saját külön véleményével tartozik a közgyűlés elé terjesztetni. Tehát a tanács bírálja felül a szakbizottságok véleményét, nem egyik a másikat!

Lássuk már most, hogyan történt az eljárás a kérdéses István és Mátyás bányatelkek haszonbérbeadása tárgyában.

Koch Ferenc ur ajánlatot tett a múlt év folyamán a bánya haszonbérletére nézve.

A város tanácsa ezen ajánlatot kiadta véleményezést véveit a gazdasági választmányának. A gazdasági választmány, mely a városi bizottsági tagok legalább egyharmad részéből áll, az ajánlatot a városra nézve előnyösnek találta, azonban a bérlet feltételeire nézve módosításokat részből javaslatot hozott. Ezeket a tanács közölte ismét Koch Ferencel, ki azokra nézve beadtá nyilatkozatát, mely ismét a gazdasági bizottsághoz jutott. A gazdasági bizottság újlag tárgyalás alá vette az ügyet és végleg megállapította a haszonbérlet feltételeit. Midőn ekként a gazdasági választmány, illetőleg a tanács és Koch Ferenc között teljes megegyezés jött létre, a tanács által kiadottak az összes ügyiratok a jogügyi bizottság elnökének: Zavaros Péter urnak, a szerződés összegezeése végett.

A szabályrendelet 75. §-a értelmében az 1-ső ügyész kötelessége a szerződéseket szerkeszteni s azokat a jogügyi bizottságnak megbírálás végett előadni. Az elnök tehát az ügyiratot nekem adta át 1885. december 10-én azzal, hogy másnap délután a jogügyi bizottság ülésében a szerződés tervezetét adjam elő.

En a szerződés tervét megkésztettem. N o l á m j t t v a n a b o t l á s, e z v o l t a h i b a ! Lássuk tehát, botlás volt-e részemről a szerződés fogalmazása, helytelen volt-e az eljárás s a alapos volt-e megmátadatom!

Hiszen Koch Ferenc ezen haszonbérleti ügyben engem nem bízott meg képviselével, meghatalmazást nem adott, hanem maga tette az ajánlatot s maga folytatta s fejezte be az alkudozást a várossal, tehát ez ügyben nem voltam képviselője. Erről az ügyiratokból mindenki meggyőződhetik ma is!

A gyakorlatban a jogügyletek, mint mindenki tudja, akként kötöttek, hogy a felek egymással az ügyre nézve egyetértően vagy a kir. közjegyzőhöz, vagy egy ügyvédhez fordulnak s szerződés megszövegezését végezték. És íme a közjegyző, vagy a megkeresett ügyvéd megkésztíti a szerződést, lett legyen akár mindket fel, akár csak az egyik ügyfele. És találkozik-e valaki, ki a közjegyző vagy az ügyvéd ezen eljárását helytelennek találja?

Nem! mert hisz a szerződés felek a megállapodtak a feltételekre nézve, nem ellenérdekű felek, s az ügyvéd vagy közjegyző működése nem is áll egyből, mint a felek által megállapított jogügyletnek a törvényes formába öltöztetéséből.

Már most! miután én nem voltam az ajánlattevő ur képviselével megkésztetve a felek, vagyis a város gazdasági bizottsága, illetőleg tanácsa és Koch F. ur a haszonbérlet tárgyra, annak minden egyes feltételére nézve hozzájárulások nélkül meggyeztek már: azt hiszem, hogy a város megbízásából minden scrupulus nélkül a szerződés tervezetét megkésztíthetem, annálkül, hogy akár ügyvédi eskümmel, akár az ügyvédréndtartás bármely rendeletével, vagy a tisztességgel collióba jöttem volna; mert Koch Ferencet ez ügyben nem képviseltem s mert a megegyezés létrejötte után ellenérdekű felek képviseléről szó sem lehetett! A jogügyi bizottság elnöke ez iránt való felhívásának pedig annyival inkább engedtem, mert ha emlékeztem nem csak, a tanács azon megállapodással adta ki az ügyiratokat a jogi bizottságnak, hogy a szerződést ogy időben készítsék el, hogy az a következő hétfőn tartott közgyűlésen tárgyalható legyen. — Ennek pedig én, ki a bányágyekben némi csekély jártassággal bírtam, sokkal könnyebben megfelelhettem, mint más, ki esetleg ily ügyekkel soha nem foglalkozott s azt sem tudta tan, hogy egy bányamérték hány négyszög ölet tesen!

A szerződés tervét elkészítvén, azt a jogügyi bizottságban 1885. december 11-én előadtam. Jelen volt Zavaros Péter, mint elnök, Németh József gyámügyész, Kerese Kalman és Egy József ügyvéd, mint a jogügyi bizottság tagjai, Trober Aladár II-od ügyvéd, mint bizottsági jegyző.

Mielőtt a szerződés tervezetét előadtam volna, megtettem azt, mit talán helyemem sokan nem tartottak volna szükségesnek megtenni, hogy kijelenttem, miszerint a haszonbérlet Koch Ferencet egyéb ügyeiben rendszerint én képviselem, mintegy ezáltal a jogi bizottság ellenőrzési kötelességét még éberebbé teendő.

A jogügyi bizottság feladata volt az általam megszerkesztett szerződési tervezet megvizsgálása azon irányban, vajjon a gazdasági bizottság által megállapított feltételek híven felvetettek-e, világosan van-e szerkesztve, hogy per esetén kételey ne támadjon, el van-e látva a szokásos, vagy szükséges jogi cautelákkal. Joga volt tehát a jogi bizottságnak a tervezet módosítását, abból egyes pontokat kihagyni vagy felvenni, sőt az egész tervezetet saját fellegása szerint újra szerkeszteni.

Nincs olyan szerződés a világon, melyet négy ügyvéd, ha azoknak köt. lessége azt megbírálni, változtatni, javítani valót ne találjon.

Ez volt sorsa az én szerződésemnek is. A jogügyi bizottság azt pontról-pontra, tétéről-tétélre megvizsgálta, a bizottság egyes tagjai módosításokat hoztak javaslatba és ha a bizottság elfogadta, azok keresztülvitettek; egyes pontok azok tüzetes megvitatása után kihagytak vagy fölvetettek. Az ekként megvizsgált s módosított szerződési-tervezet azután mint a jogügyi bizottság által elfogadott munkát, ezáltal a tanácshoz jelentés megjel bennutartott.

Természetes, hogy a jogügyi bizottság a fölött, hogy a haszonbérlet ajánlata a városra nézve előnyös-e vagy nem; a gazdasági választmány által elfogadott 1000 lrt haszonbér megfelelő-e vagy sem, nem vitakozott és véleményét nem is mondott (az jogi kérdést nem képezvén) és ily irányban a szerződési tervezetben változtatást nem is tehetett, mert ez már a gazdasági választmány által, mely a város gazdasági érdekei fölött van hivatalva örökös, teljesítetett.

Ki képviselte tehát a város közönsége érdekeit a jogi bizottságban, midőn én kijelenttem, hogy Koch Ferenc rendszerinti ügyvéd vagyok?

Csudálatos, hogy ezen egyszerű kérdésre a jogi bizottság tagjai felvilágosítást nem tudtak adni.

Nem-e maga a jogi bizottság képviselte a város jogi érdekeit egészen? melynek Zavaros Péter elnöke, Németh József t. gyámügyész, Kerese Kalman ügyvéd tagjai voltak és a kérdéses ülésen jelen voltak velem együtt, ki annak a szabályrendelet értelmében szerény előadója voltam.

A jogügyi bizottság a szabályrendelet értelmében az általam készített szerződéseket, vagy jogi véleményét felbírálja, módosíthatja sőt elvetethi, tehát az én emberi gyarlóságaim ellen is védi és képviseli a város érdekeit.

Ebből mindenki láthatja, hogy akkor, midőn az általam készített szerződés-tervezet a jogügyi bizottság akár változatlanul, akár módosításokkal elfogadta és a tanácshoz bemutatta, az már nem az én gyermekem volt többé, hanem az egész jogügyi bizottság tulajdonává lett s azért a felelősség minden egyes tagját velem együtt, ki azt szinten elfogadtam, egyformán terheli.

Igy áll a dolog a szerződés készítését illetőleg melyre nézve a jogügyi bizottság tisztelt tagjaival a felelősséget szívesen megosztom, sőt ha nekik súlyos, ma is magamra vállalom.

Másképp áll a dolog a haszonbérlet érdemére nézve, vagyis gazdasági oldalára vonatkozólag.

Erre nézve első sorban a gazdasági bizottság többsége, mely az ajánlatot elfogadta, tartozik felelősséggel, azután a tanács és közgyűlés, végül a belügyminiszterium, melyek a haszonbérbeadást mind jóváhagyták.

A jogügyi bizottság tagjai, mint ilyenek csak a szerződés jogi szempontból felelősek, a haszonbérbeadásra nézve pedig csak annyiban, amennyiben a haszonbérbeadást a közgyűlésen szavazatukkal támogatatták, mert a szerződés tervezetét nek felbírálattával és elfogadásával nem mondottak le azon jogukról, hogy a jogügylet gazdasági oldalát a közgyűlésen meg ne támadhassák, ha azt a város közönségére nézve előnyösnek nem találta.

En, ki a gazdasági választmányban, bár tagja vagyok, részt nem vettem, a tanácsban nem szavaztam és végül a közgyűlésben kijelentettem, hogy a szavazástól tartózkodom; aha, hogy oicsón vagy előnyösen adott-e ki a bánya, be nem lólytam, azért, hogy ha a 25 évi értekeztetőnek nem mutatkozott István és Mátyás bánya-telek az alkalommal valóban elpocsékolhattak volna is, sem morális, sem jogi felelősséget nem tartozom s ezért igazságosan s alaposan engem senki meg nem támadhat.

Épen úgy nem felelős a t. gyámügyész sem, ki a közgyűlésben haszonbérbeadás és a szerződés elfogadása ellen tényleg felszólt és ellene szavazott, de nem mint a város érdekeinek specialis képviselője, mert erre nézve épen úgy tévedésben volt, mint

abban, hogy én a közgyűlésben quasi mint Koch Ferenc képviselője szerepeltem! Sem én, sem a t. gyámügyész a szabályrendelet értelmében a közgyűlésben nem vagyok hivatva a város érdekeit más képviselettel, mint bármely bizottsági tag, mert a város érdekeinek legelső öre és képviselője, maga a bizottsági közgyűlés!

Ezeket szükségesnek tartottam elmondani azért, hogy a sajtóper tárgyalása folyamán felmerült téves állításokat helyreigazítva, mindenki meggyőződést szerzhessen arról, hogy a „Pécsi Figyelő” nek a sajtóperre okot szolgáltatott megtámadásai ellenem sem alaposak, sem méltányosak, sem igazságosak nem voltak,

Fekete Mihály.

— A „Pécsi Borkereskedők Egylete” a következő levelet intézte hozzánk:

„Tekintetes Szerkesztőség!

A „Pécsi Borkereskedők Egylete”-nek f. é. november hó 15-én tartott választmányi ülésből nyert megbízás folytán felk. rem, mi-zerint a mellékelt választat becses lapjának legközelebbi számában közzétenni méltóztatssék.

Egyuttal felkéri az egylet választmányára a t. szerkesztőséget, hogy jövőben minden az egyletet érintő adatot az elnökseg tudomására juttatni sziveskedjék, minthogy az egylet közérdekű céljainak megvalósítását és a tisztesség követelményeinek mindenben teljesítését nemcsak azzal tűzte ki, hanem föl-tétlenül követendőnek is állította fel és így minden konkrét esetben saját reputációjára érdekelődik is, szigorúan fog eljárni. Van szerencsém végre az egyletet becses figyelmébe ajánlani, kész lévén az egyleti mozzanatokról bármikor kellő értesítést adni.

Ki egyébként maradok

A tekintetes Szerkesztőségnek

kiváló tisztelettel

Bolgar Kálmán,

e. titkár.

A beküldött válasz így szól:

„Borkereskedők figyelmébe” címmel a „Pécs” utolsó számában egy közlemény jelent meg, mely azon súlyos váddal terheli a borkereskedők egy részét, hogy nem általják önző célból a falusi nép járátlanúságát kizsákmányolni. A pécsi borkereskedők egylete, mely céljával nemcsak a borkereskedés emelését tűzte ki, hanem a kereskedésben a megbízható és solid irányzat alkalmazására is törekszik s már fennállásának rövid ideje alatt is ez irányban fontos határozatokat hozott, s az elvek egyöntetű keresztülvitele iránt intézkedett is; nagy megütözéssel vett tudomást a jelzett közleményről s e tárgyban nyomban választmányi ülést tartván, elhatározta, hogy a legközelebb — december 8-án tartandó közgyűlésen az egylet tagjainak figyelmét ezen ügyre különösen felhívja, nem kételkedvén arról, hogy a borkereskedő urak s nevezetesen az egylet tagjai minden a tisztességgel és méltánossággal ellenkező, és valóban a nyilvánosság karhözhatása alá eső visszaélésektől tartózkodni fognak, mert jövőben az egyesület az egyes konkrét esetekre is kiterjesztett figyelmét és a visszaélesek elkövető tag ellen erkölcsi befolyásának egész súlyát éreztetni fogja. Egyuttal megkereste a választmány a rendőrkapitány urat, hogy a felmerülő panaszokat az egylettel kellő intézkedés és mihez tartás végett tudassa.”

(Midőn e közleménynek a legnagyobb szíveséggel helyt adunk, örömmel adunk kifejezést, hogy tejszóadásunk az egylet részéről ily hamar és beható méltatásban részesült. Meg lévén győződve, hogy az egylet állástoglalásának ez ügyben meg lesz üdvös eredménye, csak egy megjegyzést vagyunk kénytelenek tenni s ez az, hogy mi, midőn mult számunk kérdéses újdonságát megirtuk, nem vádlat emeltünk, hanem tényleket közöltünk — s ez nagy különbség. A szerk.)

— Elvi határozatok iparügyekben. 1) A gyógyszerész iparos-e? A földmívelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg f. é. július hó 1-én kelt 28.315. sz. a. rendelete azon elvi jelentőségű határozatot tartalmazza, hogy a gyógyszerész iparosnak nem tekinthető, az 1884 évi XVII. t. c. 10. §-ának h) pontja tehát nem vonatkozik a gyógyszerészekre. 2) Miféle cikkezzel nem szabad házalni? Válasz: A házalókereskedésből kizárva: a) szer- és fűszerárak, lepárolt olajok, b) italul szolgáló minden folyadék, c) cukor, cukorművek, csokoládé, mézeskalács és általában minden csemege, d) kenőcsök, tapaszok és általában emberek és állatok számára való minden egyszerű és összetett gyógyszerek, e) mindentéle fémek, f) higany és dárdány, g) minden higany-, dardány- és ólomkészítmények, h) minden durranó készítmények, i) minden ásványvizek, k) drágakövek, arany és ezüst, mind új, mind régi, törött, feldolgozott, vagy fel nem dolgozott, vert, vagy veretlen állapotban, érekekben, vagy kiolvasztva, bárminemű fémekből való váltópénzek, l) egyházi ékszerek és díszítmények, m) katonai ruhadarabok és mindennemű fegyverek, n) sorsjegyek és valamely szerencsésjáték hasonló részvényjegyei, igérvények, o) irodalmi és művészeti művek, u. m. könyvek, énekek, naptárak, képek, szobrok, mellszobrok, p) államgyedárusági tárgyak.

— Népfölkelesi tiszték. Még mindig igen sokan folyamodnak a honvédelmi miniszterhez, volt tisztékhez mint tiszték osztásának be. Ily esetekre vonatkozólag a honvédelmi miniszter a következő felvilágosítást adta a folyamodóknak: Igaz, hogy a népfölkelesi törvény 9. §-ának értelmében a népfölkelő tisztjei már béke idején évről évre kijelölendők lesznek ugyan, de ezeknek kinevezése csak a népfölkelés tényleges felhívásakor és akkor is csak a népfölkelés mozgósítottságának tartamára történik. Előjgyezhetők ugyan alkalmasságukhoz képest azon folyamodók, de előbb viselt tiszti rendfokozatába ezen az alapon rendes béke viszonyok között vissza senki sem helyezhető. Szükséges tehát, hogy ha va-

laki már békében vissza óhajítja nyerni az előbbi viselt tiszti rangját, hogy a honvédség szabadságot állományába való kinevezésért folyamodjék, nem pedig a népfölkeléshez.

Hírek.

A királyné nevenapján a város középületein zászlók lengtek s a templomokban dísz isteni tiszteletek tartottak. A lyceumi templomban a megyei püspök is megjelent. A belvárosi templomban 8 óra-kor zenés mise tartott, melyen a városi zeneiskola növendékei hédál és fuvalával kísérték a népiszkolai növendékek által előadott műneket. Valóban elismerésre méltó sikerrel működtek közre, mi az áhitatos közönségve nem maradt hatás nélkül. Holler Károly az érdem, ki kitűnő szakképzettsége mellett ritka szorgalmat fejt ki a növendékek kiművelésében; 9 órákor ugyanúgy énekelt, melyen a Werner-féle intézet növendékei énekeltek, a betét-részeket pedig Platz Ella és Pannika kisasszonyok adták elő, különösen az első kiváló sikerrel. A barátok templomban a reálisiskolai zenekar növendékei vetek részt a zenés misében. A gimnázium növendékei szintén megünnepeleket e napot. Az iskolákban szünet volt.

Trefort Agost közoktatásügyi minisztert, ki megígérte, hogy az épülő székesegyházat meg fogja szemlélni, f. hó 10-ike óta naponként várják városunkban. Az eddig gyönyörű ösi idő hirtelen rosszra fordult ugyan, de azért megiehet, hogy a miniszter, ki az egyházi építkezéseknek oly nagy barátja, még is el fog jönni, valószínű azonban, hogy csak lakog-nitóban. Az a gyönyörű látvány, mit a nyugoti homlokzat nyújt, bizonyára kárpótolni fogja a minisztert az utazás kellemetlenségeit. Kár, hogy e nyugati homlokzat szépségét annyira előfodja a körülötte levő épületek. Mint értesülünk, a püspök belegegyezkedt palotája illető szárnyának lebontásába, ha a székesegyház pénzén megfelelő lakostally építtetnek. E méltányos föltétel azonban mindaddig a primás ellenkezésével találozik.

Aidinger Janos polgármester csütörtökön nehány napra Budapestre utazott, hogy több fontos ügy elintézését, minők a katonai kórház cseréltége, az illeték-egyenértéki ügy stb. stb. melyeknek iratai a miniszteriumokban vannak, a kormánynál sürgesse. Ugyane célból a főispán is rövid idő múlva Budapestre randul.

Nagyelkü adomány. Walter Antal apát-kanonok az összes pécs-egyházmegyei r. k. tanítóegyletek alaptökejeük gyarapítására egyenként 50—30 frtot adományozott. E nemes ténnyről a legnagyobb elismeréssel vesztünk tudomást.

Az egyházmegyéből. P o z s g a y József püspöki tükárra és Glatt Ignác szentszéki jegyzővé nevezetett ki.

Hymen. Gy ö r f f y Gyula országgyűlési képviselő eljegyzett Olaj Lajos siklósi országgyűlési képviselő leányat: Leonát.

Kinevezés. V aradi János kaposvári kir. törvényszéki joggyakornok a szigetvári kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezetett ki.

Uj magyar állam-polgárok. Biedermann Ottó és Rezső mozsgói nagybirtokosok honosítottatv magukat, az állampolgári esküt f. hó 11 ikén tették le Csépan Antal somogyvármegyei alispán előtt Kaposváron. A magyar állampolgároknak ily módon való szaporodása a legörvendetesebb jelenség s a jelen esetben annyival inkább, mert az előzmények után mint bizonyos ténny fogadhatjuk el, hogy az illetők Magyarországnak hű fia lesznek.

Athelyezés. W l a s s i t s Gyula pécsi és H e n c Ödön kaposvári kir. aljegyző kölcsönösen athelyeztettek: V i a s i t s ur már el is hagyta városunkat. Henc ur azonban új állását csak decemberben fogja elfoglalni, addig Arco seid elhagyata alatt keres üdülést a tüzdesben s gyógyulást beteg testének.

Halalozások. S e y István nyugalmazott tszéki igató hosszas szenvedés után munkas életének 70-ik, boldog hazaságának 46-ik évében meghalt november 17-iken reggelt 7 órákor. Az elhunyt városunkban közbecsülésben állott. Temetése tegnapi d. u. 4 órákor történt nagy részvét mellett. Az engedtelő sz. -mise áldozat lelki udvért ma, nov. 20-án d. e. 9 órákor fog a belvárosi plébánia templomban az Úrnak bemutattni. Elhunytat nagy családja és széleskörű rokonság gyászolja. — R u s c h a w y János nyug. adótiszt f. hó 14-én életének 62-ik évében meghalt. Nyugodjanak békeben!

Meg egyszer Christen. Mult számunkban közöltük, hogy Christen A. 52. ezredbeli hadnagy hosszabb ideig tartó szabadságra ment. E közleményünk azonban helyreigazításra szorult, amennyiben Christen A. János nem szabadságot, hanem — tiszti rangjáról leköszönt. Ez a leköszönés igazolja azt az álláspontot, melyet Herbert János Christen Alajosnál szemben ily erős kitartással elloglalt és vére hullásával is védelmezett, még pedig, mint a következmények mutatják, nem hiába.

Az athleta-klub előterkezte vasárnap d. e. 11 órákor tartott meg a megéhezában. Csuf locspocs idő volt, de mi az egy leendő athletának s így történt — még pedig igen helyesen — hogy a meghívottak igen szép számban jelentek meg az értekezleten. Az ivet eddig 50-en irtak alá, kik is a megalkulást Bantosságh Imre megyei főjegyző korreláció alatt kimondották s az alapszabályok kidolgozására egy 7 tagu, Kerek Mihály, Németh Gyula, Egyri Bela, Szekrényessy Ferencz, Herbert János, Liszky Bela és Bereczky Miksa urakból álló bizottság küldött ki. Az egylet helyiségeul a torna-csarnok a várostól el fog kértetni, mely kérelem valószínűleg nem lesz sikertelen. A tagsági díj 10—12 forintnál semmi esetre sem lesz kisebb.

Gyilkos erdő-őr. Lakatos István öregbéres a szalutnaki pusztán tarsiával fáért ment a magyar-egregyi erdőbe. A csosz által kijelölt fával nem lévén megelégedve, mást követett, minek folytán közte és a csosz között vita támadván s a csosz a bérést gyúsonyan gyalázván, ez, ki valóságos Herkules volt, a csosz-t 2-szer arczon ütötte, mire ez töle nem messze ieköz fegyveréért futott. Lakatos látván, hogy a csosz celoz, kezét szivére tette s oda kiáltott, hogy „ide löj, kutya!” A fegyver eldördült s a golyó a bérést kezén át a szivbe hatolt, rögtön halált okozva. Boncolás alkalmával a szivben 18 nyul-sérét találtak. A meglőtt embert felesége és 6 gyermeke siratja. Az erdőőr neve Kaufmann Mihály, nős és 5 gyermek atya. Elfogattak.

A mohácsi kir. közjegyzői állásra Visy Lajos dárda kir. közjegyző helyettesített at.

A rendészeti bizottság legközelebbi ülésében megalkottatott a gyalogjárók tisztántartására és a kávéházakra és mulatóhelyekre vonatkozó szabályrendelet. A gyalogjárókra vonatkozólag kimondottat, hogy azok homokkal behintése csak akkor kötelező, ha a házigazdának, ha a járó sikos. A mulatóhelyekre vonatkozólag pedig kimondottat, hogy a kocsmák mindennap éjféli 12 óráig, a kávéházak pedig éjféltőlani 2 óráig lehetnek nyitva. — Nem hiszünk, hogy ezen határozatok célszerűek és sokáig fenntarthatók legyenek.

Adó iránti megintés. A f. évi közadók befizetése vonatkozó IV. részlet határidő már f. évi október hó 1-én, illetőleg november 15-én elmulva — fölhivatnak Pécs szab. kir. város lakosai, miszerint most már a folyó évre eső, valamint a múlt évről netán még hátralékban maradt mindennemű állami és városi adó, ugy nem különböz mindennemű közvetlen illeték és bélyegbeszámítási hátralékot a városi pénztárnál annyiakkal befizessék, minthogy ellenkező esetben azok a legszigorúbb kényszereszközök felhasználásával fognak behajtatni. A városi tanács.

A bánya-telepi tanítók a Duna-gőzhajózási társulat rendes hivatalnokai és külön nyugdíj-alapok van, melybe illetheiket hűségesen fizetik. Már év előtt azonban a tanítók a közoktatásügyi minisztériumtól felszólították, hogy lépjenek az országos tanítói nyugdíjalap köteleibe. A tanítók felfolyamodtak. Kérve nyűk kiadottat a főispánnak, ki a kormány követelését „paragrafusban nyargalás”-nak jellemezte. Siker azonban nem értett el, mert a sürgető felszólítások egyre mátra jönnek az adó-hivatalhoz, hogy a bánya-telepi tanítók országos nyugdíj-illetményét szedje be. Ennek ellenében a Dunagőzhajózási társulat azzal fenyegetőzik, hogy ha tanítóiól az országos nyugdíj-illetéket beszédtetik, ő az iskolákat Bányatelepen, Vasasban, Somogyban, mely iskolákat teljesen maga tart fenn, meg pedig a legjobb anyagi és szellemi karban, be fogja szüntetni. Ez eset beállta városunkra nagy veszteség volna, mert kénytelenek volnánk Bányatelepen iskolákat rendszeresíteni. A főispán legközelebbi budapesti utjának bizonyára lesz annyi eredménye, hogy azon makacs referenst, ki az országos tanítói nyugdíj-törvényt s-aim oly kedvtelvére lovagol, egy kissé leszállítja a prózai légkörbe, beismer-tetven vele, hogy igen sokszor nem az a jó, ami jogszerű.

Rath Mór érdemes kiadónktól legújabbán a következő nagybucsu füzetes vállalatok részei küldettek be hozzánk: S ch a k s p e r e diszkiadású színműveiből a 4-ik füzet. Ára 40 kr; tartalma: Antonius és Kleopatra. — A r a n y János összes munkáinak harmadik végleges kiadásából az első füzet, ára 40 kr. — II. R á k ó c z y F e r e n c fejedelem emlékiratai a magyar háborúból, 1703 tól 1711-ig, 5 ik kiadás, ára 1 frt. — J ó k a i M ó r „Eletemből” című, igaz történeteket, humorot, örök emlékeket, életleírást tartalmazó művéből a 6 ik füzet, ára 40 kr. — G r ó f T o l s z t o j L e o „Háború és Béke” című történelmi korrajának 10 ik füzeté, ára 60 kr. — B á r ó E ö t v ö s J ó z s e f összes munkáinak, mi a hátrahagyott kéziratokból bővítették, első füzeté. Tartalma: „Gondolatok.” Ára 40 kr.

Gyilkosság. Palén f. hó 7-én bucsu volt, melyről 8-ikán d. u. Storck János Éder Antal és egy másik sógorával, mindannyian jágonakiak hazafelé menve, utközben a meződi csardánál összeeszkedtek. Éder kést rántva, azt Storck ágyékába dofte s a megsebesített átkarolva, nyakán akarta szúrni, mit azonban a harmadik sógor — Éder karját megragadva — megakadályozott. A segélykiáltásokra oda jött egy meződi ember s a kést a gyilkos kezéből kirántotta. A megsebesült Storck meghalt, 8-ikán boncolták. A tettes elfogottat. Azzal védekezik, hogy ittan lévén, tettét beszámíthatatlan állapotban követte el. A megölt Storck is ittas volt.

Közblztonsgai állapotainkra a vidéken jellemző fényt vet a következő eset, melyet a „Mohács és Vidék” beszél el. Ugyanis: a legutóbbi dárjai vásárról több mohácsi iparos csoportosan indult ugyan el, de egy utszéli csardánál — dacára, hogy már későre járt az idő — megállapodtak. Ugyancze kocsin utazó két iparos azonban haza parkodni, tovább hajtottak. Az egyik közülük a nap fáraddalmai folytán szundikált, míg a másik ébren maradt és gondolatokba volt merülve. Egyszerre valami lökést érzett. Hátrafelé tekintvén, egy énynt látott, ki e pillanatban beltávir az iparos fejére vágott, mi súlyosabb sértsést csak azért nem okozott, mert a fejére hűzött vastag szöveti csuklya az ütés súlyát enyhítette. — Ezen végzetes pillanatban — sem fegyver, sem valami bottle az utazónknál nem lévén — a megtámadottnak szerencés ötlete támadt és rákiáltott szunyadó társára, hogy „pajtás, add ide hamar revolveredet.” A revolver szótól azután az utazónál — mert többen voltak — megijedtek és elszaladva a kukoricás földekent eljuttek. Iparosaink aztán megvizsgálván a sekeret, észrevették, hogy hátul a sárgalya keresztül volt fűrészelve annyira, hogy ha a kocsni meg néhány percig tovább haladt volna, az egyik vásáros láda a kocsirol leessett és 200 forint értékét képviselő tartalma az utazónok martaléka lett volna. Miután hasonló eset már igen sokszor fordult elő, jónak látjuk vásárázó iparosainkat figyelmeztetni, hogy fegyver nélkül soha se induljanak vásárra s ekkor is mindig csoportosan utazzanak és kellő éberséggel legyenek. Hát vajon a csendőrségnek milyen figyelmeztetést adjunk? Nem jó volna egy kissé fokozottabb tevékenység.

Egy nemes ember-barát halála. Augusz Imre báró nagybirtokos e hó 6-ikán délelőtt 10¹/₂ órakor, éte 28 ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Szegszárdon. Temetése e hó 8-án délelőtt 10 órakor ment végbe nagy részvét mellett. — Az elhunyt az Augusz család utolsó férfi sarja volt. Összes vagyonát, mely a boldogult becsleése szerint 500,000, a terhek levonásával 463,000 forintot képvisel, Szegszárd városának hagyta egy „Augusz szeretetház” emelésére, melyben felekezeti különbség nélkül 6—14 éves árva és vagyonatlan gyermekek nevelésnek; továbbá családi házukban egy nyilvános múzeum és könyvtár alakítására. Ennek örül egyetemelt végzett, családos, élteseb, de erélyes embert óhajtat, ki egyszerűen az árva házigazgatói ügyeit vihetné és hetenkint vasárnap a közönségnek ingyenes előadásokat tartana az erkölcstan és gazdálkodásból. — Végrelelelemben még így nyilatkozik: „az alapítvány Augusz intézetnek vagy alapítványnak neveztessek, mely czim a családi ház nagy kapuja felé illesztendő, hogy így édes atyam és őseim neve megörökítettessék, kiknek a vagyon szerzésben kiváló érdemük van.” — Aldas és béke hamvaira.

Ritka vadász-szerencse. Babócsán, Somsich János grófnak a Dráva mellett lévő füzesében f. hó 9-ikén 3 vadász 21 szalonkát lőtt. — Milyen nagyot nyel e birre az a sok vadász, ki az ideán szalonkának csak birét hallotta, vagy — a legjobb esetben — a hulló tollát látta.

A mágocsi „Társas-kör” f. hó 14-én tartá tisztújító közgyűlést. Megválasztottak: elnöknek Honig M. L., alelnöknek Veress Zoltán dr., jegyzőnek Vértessy Adolf, pénztárnoknak Honig Sándor. Szerző község. Vermes György türbeki birtokostól a márkóci (somogy megyei) község megvett 200 hold kitűnő minőségű földbirtokot. Ez az ügylet mig egyrésztől Markóc község vagyoni gyarapodását és okos gazdálkodási törekvését jelzi s így a mai ros gazdasági viszonyok között örvendtes jelenség, másrészt Vermes György urat is szép szímben tünteti fel, mert ő e birtokrész eladásával a márkóciakkal nagy jót tett. Nemcsak Markóc, hanem a somogy megyei, sőt baranyamegyei községeknek is legnagyobb hátránya az, hogy határunk kicsiny s azt, minthogy egyházi és földbirtok közé vannak ékelve, nem naggyobbíthatják. E sajnos körülmény aztán visszahat a község lakóinak népességi viszonyaira is, mert a földművelő lakosság nem azt tartvára, hogy mentől több tagból áll a család, annál nagyobb munka-erővel rendelkezik, hanem azon alapjának igaz számítás után indulva ki, hogy mentől több a gyermek, annál több a kenyérfogyasztó — s miután a legtöbb esetben tudja, hogy kicsiny földjéből a gyermekeket el nem tarthatja — a család szaporodását erkölcstelen módon is megakadályozza. Innen van aztán azon feltűnő körülmény, hogy igen számos község földműves családjában annyi a gyermek, a hány a 1/4, telek s hogy községeink lakosainak száma egy század lefolyása alatt is alig tüntet fel változást — ami nagy nemzetgazdasági veszteség s megérdemelné, hogy a hivatottak e baj orvoslására komolyan foglalkozzanak.

Ijesztő eredmény. Szegszárdon a legutóbbi időben a sok jó bor következtében a pincemulások különösen ünneppapokon nagy méreteket öltöttek. Ez magában véve nem lett volna baj, mert hát „sirva vigad a magyar,” hanem, sajnos, a bor túlságos élvezete azután utcai rakoncátlanságokat, sőt halállal végződő verekedéseket idézett elő. A szegszárdi rendőrség ennek folytán elérkezettnek látta az időt közbe lépésre s a központi szolgabírói hivatal rendelettel menesztett a csendőrpáncsnöksághoz s a városi előjáróságához, hogy minden utcai lármozót tartóztasson le. — A csendőrség azután végrehajtotta ezt a rendeletet s az első napon, illetőleg estén 42, a társadalom különböző osztályához, köztök az értelmiséghez tartozó egyén került a városi börtönbe s ott tartatott másnap reggel. Sőt a következő reggelen 8—9 óra közt, tehát fénytaps nappal szorony közé fogva valamennyi személyválogatás nélkül először elkísértetett a csendőrpáncsnöksághoz, onnét pedig a szolgabírói hivatalhoz. Képzehető a feltűnés, melyet ez úgy Szegszárdon okozott s képzehető az indignáció, melyet az iparos osztályhoz, tehetős polgársághoz és értelmiséghez tartozó szerencsétlenül járt egyének ez eset folytán nyilvánítottak. Az ügy, mint a „Tolnamegyei Közlöny” írja, hivatalos feljelentést és vizsgálatot fog maga után vonni.

A váltó alalrasa figyelmes gondot fordítanak az illetők, mert az által kellemetlenség származhatik. E kellemetlenség alatt nem a fizetési kötelezettséget értjük, mert a fizetési kötelezettséget úgy is tudja a község, ha mi nem mondjuk is. Arról van szó, hogy a váltón a kibocsátó névalírása hol alijon? Legközelebbi határozatában a kir. kuria azt mondotta ki, hogy a kibocsátó névalírásának a váltó szövege alá kell írva lenni, mert különben a váltó lényeges kellék hiányában szenvet. Nem szabad tehát a nevet keresztbe, vagy részsütosan írni!

A régi cseheli mesterek kötelesek-e iparigazolvány váltására? Arra nézve a kereskedelmi miniszter egy felmerült eset alkalmából mint harmadfoku iparhatóság a következő határozatot hozta: „Azok, kik iparukat már az 1872. VIII. t. c. életbe léptetése előtt mint cseheli mesterek folytatták és ezt igazolják, új iparigazolványt váltani nem tartoznak mert az iparjelentés csak azon iparüzőkre kötelező, kik az 1884. XVII. t. c. hatályba lépte előtt már iparüzési jogosítványt nem nyertek.

A tyukszemeknek kimetszése, vagy maró folyadék (pl. salétromsav) segítségével való eltávolítása igen veszedelem eljárás, mely már sok embernek életébe is került. A szóban levő baj eltávolítására ez idő szerint az egyedüli biztosan ható és minden ártalmas anyagotól mentes szer a Meissner-féle nagy birre kapott tyukszemtapasz, melynek Magyarországon egyedüli jogosult elárúsítója Vicsnya Sándor Pécsct.

Uj zeneművek. Táborosy és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten, vaci-utca 30. sz. megjelent: „A veteránok” Berik Árpád fővárosi életképének összes kedvelt dalai. Ennekhangra zongorakísérettel vagy zongorára külön alkalmazta Acél Kálmán. Ára 2 frt. A dalok a következők: 1.) Hogy ha szeretsz, (szerz. Herceberger J.) 2.) Hajja róza, tubaróza. 3.) Hotól lefér. 4.) Kilyukadt a slingelt kendőm. 5.) Ha szivemet. 6.) Száll a madár. 7.) Tisza partján szálldogál a fecske. 8.) Kis pirittyó falu végén. 9.) Tolilak a fejébe. 10.) Nem leszek én mindig árva, (szerz. Sella).

Kétezer népdal zongorára alkalmazva! A „Magyar Dal-Album” című egytetemes magyar népdal gyűjtemény, mely eddig öt folyamban 1000 magyar népdalt közölt, rövid színetelés után folytatja pályáját s uj öt folyamban ismét 1000, az eddigi folyamban meg nem jelent dallamot fog közölni, melynek befejeztével fenti vállalat 2000 magyar népdal gyűjteménye leendő zongorára alkalmazva. A hatodik folyama az előbbiekhöz hasonlóan kétszáz és pedig az 1001—1200. számú dallamot fogja közölni 10 havi fűzetben, fűzetenkint 20 dallam tartalommal. Az első fűzet most jelent meg a következő 20 dallammal: 1. A babóthi faluvégi kis házbán. 2. A baráthi hegy aljában. 3. Ablakomban három cserép muskátli. 4. Ablakomban nyíl a tulipán. 5. Addig rózsám innen el nem megy. 6. Adjon Isten jó éjszakát. 7. A gitar énekek minden öröme. 8. A hegyoldalv nyenyegsor takarja. 9. A kemencén az iró. 10. Akinek nincs szeretője. 11. A magyarok szent honának. 12. A nagy lakodalomra. 13. Anyám, anyám, édes anyám. 14. Anyám, táncba mehetnék. 15. Anyácska, végy beteg lábnyomnak. 16. A párisi piacón. 17. A reggel is sőtét. 18. A rózsának tövise van. 19. Arra járunk, arra. 20. A subának nincs meléje. Előfizetési árak bérmentes postai széküldéssel: egész évre, 10 fűzetre 1 frt 80 kr, félévre 5 fűzetre 90 kr, egyes fűzet ára 25 kr. Előfizetési pénzek a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalába — Győr — intézendők.

„A magyar színművészet történelme” című műre hírdet előfizetést Aigner Lajos jőhrü budapesti kiadó. E má Váli Béla drnak a Kisfaludy-társaság által dícsérettel kitüntetett és száz aranylupuljalmazott munkája. Váli Béla dr e művében kimerítő ismertetéssel fogja találni az olvasó nemcsak a magyar színművészetnek, hanem a magyar színművészetnek mintaul szolgáló olasz, francia, német színművészetnek is. Ezekkel egyetemesen találja az olvasó a magyar színművészet uttóroít: a görög, latin, szláv nyelvü tanodai színelőadásokat s azoknak a kulturtörténeti, kiválon érdekes mozzanatait, melyben történeti hűséggel van feltüntetve amaz anyagformálás, melyet a hazánkban megtelepült idegen ajku színeszek és előadót színművek gyakorolták színművészetünkre, színerdal-munkra, társas-életünkre és kövívzsonyainkra. A feloldozott anyag behelcséhez méltóan a mű legnagyobb részét a múlt század végétől, 1877-től kezdődő magyar nemzeti színművészet fejlődésének kizárólag levéltári kutatás alapján készült történet foglalja el. Az anyaghoz a szerző 8 évi buggó kutatás által jutott, mely idő alatt nemcsak az országos levéltár, pest-megyei levéltár, budavárosi és pestvárosi levéltárakat, hanem az osztrák és olasz levéltárakat, mintegy 20 megye, több nagyobb város és néhány főr magán levéltárát is átkutatta, úgy, hogy sok ezerre megy azon okmányok száma, melyeket ő vizsgált át és használt fel először. Kutatásai közben a szerző magúosoktól több rendkívüli érdekes és nagybcsú s egyetlen példányban létező ritka okmányt, színelőadást, érdekes színelőadást, színművészet engedy-levelet, színházképet, arcképet stb. gyűjtött, melyeket az ismeretlenség homályából kiragadni és a netáni elkallódástól megmenteni, e má leszen hivatta. A „magyar színművészet története” a karácsonyi ünnepek előtt jelenik meg, hogy a nemzeti és művészi életet érdeklő s kellemes olvasmányt ajándékozni óhajó egyszek, továbbá az ünnepek alkalmával könyvtáraikat szaporító olvasókörök, casinók ifjusági könyvtárak igazgatóságai mielőbb kézhez vehessék. Maga a mű 18—20 nyomatott ivre fog terjedni s az elegans kiállítás kötetét több kiválon becses illusztráció fogja díszíteni. Előfizetési ára 3 frt, mely akár alulírtól beküldendő, akár utánvéttel fizetendő. Bolti ára 4 frt. leszen. Megrendelést Aigner Lajos könyvkereskedő és kiadó-hivatalában, IV. váci utca 1. sz.

Az Athenaeum nagy képes naptára 1887-re megjelent és beküldetett hozzánk. A vaskos kötet, melynek szépirodalmi része 7, tisztí címűre, közhasználti része stb. 16, összesen 23 nagy nyolcad-rétű ívet tartalmaz, a magyar naptáriródalomban már évtizedek óta első helyen áll s ama vállalatok köző tartozik, melyeknél folytonos baladás észlelhető. Szépirodalmi részét állandóan legismertebb régi és újabb iroink közreműködése emeli. A jelen évfolyamban, mely már a huszonnyalcadik, Léva József, Endrődy Sándor, Hlador, Dalmady Győző, Posa Lajos közölnek költeményeket, míg prózai dolgozatokkal Vértessy Arnold, Porzó, Degre Alajos, Sziklay János, Berezik Árpád, Palotás Faustinn nyujtana: élvezetes olvasmányt. „Az új története” arcképek s más rajzok kíséretében szól az utóbbi idők mozzanatairól: a budavári emlék-ünnepéről s a történelmi kiállításról, aztán a közélet alakjai közül ma utja be arcképpel és életrajzzal néhai Pauler Tivadar minisztert és utódját Fabiny Teofil s ezeket követik a parlament köréből Apponyi Albert gr. és Ugron Gábor, aztán Kállay Béni, Edelsheim-Gyulay Lipót báró, Zrízen Janka, az irók és művészek közül Liszt Ferenc, Zala György, Beöthy Zolt, Hubay Jenő, Dalmady Győző. Bemutatja Stefánia trónörökösnet kis leányával, a budai királyi palota képét Ybl terve szerint, Tisza Kálmán kormányelnök geszi kastélyát, a király által a nemzetnek koronázási kleudümul ajándékozott koronázási kizulát, majd a külföld eseményeire és szereplőire térve, a jubiláló Viktória királyó, s a szerencsétlen II. Lajos bajor király, az ir kérdés fölött küzdő Salbuys és Parnell, a százéves tudós Chevreul, az elhunyt német költő Scheffel Viktor arcképeit és életrajzeit nyujtja. Az ismeretterjesztő rovatban Hankó Vilmos dr értekezik „Lassu méreg, lassu halál” címmel a szesz, narkotikus és más káros elvezeti cikkről, míg Imrei Ferenc a vulkánok érdekes kérdéséről szól. Ezek után következik a „Közhasználati rész”, mely sok hasznos és naponkint szükséges tudnivalót tartalmaz. A betűrendes hely-es tárgymutató elhatott s ez által csakugyan gyakorlati használatra való „Tisztí című” tájélemlre és adatainak megbízhatóságára nézve első helyen áll a naptáriródalomban. Közhitvatok, miniszteriumok s azok keretébe tartozó dolgok, köztörvényhatóságok (megyek), törvényszékek és járásbíróságok, tudományos és szépirodalmi intézetek, színházak, közlekedési vállalatok, biztosító társulatok és pénzintézetek, továbbá a budapesti orvosok és ügyvédek, az ügyvédi kamarák és bejegyzett ügyvédek teljes névsórat tartalmazza s majdnem 10 ivre terjedő rész. Budapest főváros tisztikarának kívül 122 vidéki város tisztviselőinek teljes névsórával is találkozzunk. A negyedikszáz oldalnyi kötet ára most is a régi: 1 frt 0. é. 1 frt 15 krnak előleges (postautalványi) beküldése után a napiárt bérmentesen küldjük.

Vegyes hírek. N a g y László dunaföldvári járásbírósi hivatalnok 3-ikán vezette otírtához Szuttinger Ilona kisasszonyt Szegszárdon. — Grosch József gyónki ügyvéd lakhelét Tabóra tette át. — Öz v. Bod a Lászlóné meghalt Baján. — Stauber Antal dunaföldvári nagykereskedő nőül vette Holländer Otília kisasszonyt Bécsben. — Gróntandán a pár hónap előtt jelen meg az első újság a következő címmel: „Aviagóghotis Nalingsinnavinek Ssaramuszassasmsk.” — Kund Béla Somogyvármegye egyik legjelesebb lövege közelebb Tiroiba meg zergevadászatra. — Zala megye főispánjává Svastits Benő alispán, Aradmegye főispánjává pedig Fabian László tszeki elnök választott meg. — Beck Béla kadarkuti gyógyszerész gyógyszerterát eladta s lakását a fővárosba tette át. — Madrovcics János gelsei plébános nagykanizsai kerületi esperessé nevezettet ki. — Zala-Megyénen a káptalani birtokon közsételek épültak. — Schapringer Gyula nagykanizsai órá s f. hó 12-én agyonlőtte magát. — Bedeghen egyhangulag Németh Ferenc választott meg jegyszó. — Molnár Vilmos volt kataszteri ígató Somogy megye területére ideiglenes minőségben állami végrehajtóvá nevezettet ki. — Tyúkszemvágas közben Csetri Samuel tekintélyes és közbecsülésben állt tordai polgár oly súlyosan sértegette meg lábát, hogy vérmegezést kapott s ennek következtében meg is halt.

Korunk valódi szűlőtte, a mely kevés pénzért sokat nyujt és így egy nagy bajon könnyű szerrel segít. Néhány krajcar napi kiadással testünknek gyökere kitisztítását eszközölhetjük s ez által egy egész sereg betegségek eljéte vehetjük, a melyek az emésztési és táplálkozás zavarköböl erednek (p. o. székrekedés, gyomor, máj, epelajok, aranyeres bántalmak, vértörölés, étvágyhiány stb.) Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseinak hasznát értjük itt, a mely labdacsköböl egy dobozsal 70 krért veheti a gyógyszerterakban. Vigyázní kell a doboz védjegyre: egy fehér kereszt vörös mezőben és Brandt R. névalírásra.

A gyúró-gyógymódszer (massage) újabb időben legkiválóbb orvosaink által igen jó eredménnyel alkalmaztatik szigorok, bémulások és csúszos bántalmak elhárítására és megszüntetésére s e ölrá a legjobb hatásúnak nyilvánítják a Brázay-féle sóborszerst. Erre vonatkozólag Lőrinczy Ferenc dr, a k. orvosok orsz. egyesületének titkára, tudó- és szivgyógyász a következő levelet intézte Brázay Kálmánhoz: „Budapest, 1885. márc. 12. T. Brázay Kálmán nagykereskedő urnak Budapesten. Csúszos (rheumatikus) bántalmaknál az ezen betegségek következtében gyakran fejlődni szokott szivbajok elhárítása céljából, valamint számos betegségnél egyéb gyógyhiány mellett igen előszerző az ugynevezett bedörzsölés-kenőgyúró-gyógymódszer (massage) s ezen művelétnél az Ön által készített kitűnő összetételű sóborszerst minden esetben igen jó eredménnyel szoktam használni. s így azt mindenkinek ajánlhatom.”

A „New-York” életbiztosító társaság, mely Európa minden fővárosában állított fiókot, a magy. kir. kereskedelmi törvényszék által égett bejegyzetté, Magyarországra is át tette működése hatáskörét. — A New-York 1843-ban, államának külön törvényhozási intézkedése által alapítatott. A társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek tehát más érdekei, mint a biztosítotakéi. Igazgatótanács által igazgatatik, melynek tagjai maguk a biztosítottak választottak, kik között New-York pénzügyi és kereskedelmi notabilitás vannak; 41 év óta folytonosan emelkedett, a mi legjobb bizonyítéka igazgatói esélyességének és okosságának. Jövedelme ma 83 millió frank; teljesen realizált biztosítéki tőkéje 346 millió; az aktívum a passzívumot 1886. január 1-én 36¹/₂ millióval haladta meg. Miután a társulatnak sohasem volt részvény tőkéje, miután biztosítéki tőkéje csupán a díjak folytoros befizetési által halmozódott fel, az a különbség, mely részvénytársaságoknál a részvényeseket illetné meg, kizárólagosan a biztosítottak tulajdona. Ily módon a biztosítás, a helyeti, hogy a biztosítók részére kizsákmányolatlant, in önköltségi értékben alkalmaztatik. New-York államtvénye azt rendeli, hogy ez a tartalek úgy számíttassék, mintha az elhelyezések nem hoznának többet 4¹/₂ % kamat-ot. De a társulat, mely még az állammal is jobban ügyel biztosítottainak biztosságára, alapszabályaival kötelezi magát, hogy úgy számítja biztosítási tartalekát, mintha nem szabadna 4% nál föbbejt jövedelméne: ennek következtében jelenlegi tartaléka 17¹/₂ millióval meghaladja a törvény által követelt tartalékot. A nyremények a biztosítási társulatoknál nem egyebek, mint a biztosítottak díjai által előteremtett fölöslegek. Ha a halandóság, ha az elhelyezések kamatai, ha a kezelési költségek változhatatlan tényezők, vagy előre meghatározottan megállapíthatók lennének, ugy a díj matematikailag pontosan illeszethetnék a biztosítási költségekhez és ebben az esetben nem volna fölösleges. De miután az ily szabadság lehetetlen, te mint a számításba jövvő elemek változandóságát, a társulatoknak nem marad egyéb hátra, mint hogy díjaikat elég magas tarifára alapítsák, hogy minden eshetőségnek biztosan elejét vegyék. Ebben nincs semmi összeférhetlen oly kölcsönösségen alapuló társulatnál, a milyen a New-York, melynél az év díjak minden fölöslege a biztosítottak és osztalék címén nekik jutattik; de egészen másként áll a dolog a részvénytársaságoknál, hol a részvényesek megosztják ezt a fölösleget a biztosítottakkal, sőt a nagyobbik részt maguknak tartják meg.

Közgazdaság.

A fak törzsének őszzsel való bemázolása s annak haszna.

Poór Józseftől e tárgyrol a következő értesítés jelent meg a „N. K.”-ben.

Népkünk ha élletüi gyümölcsfáit rendes helyeikre, azt hiszi, hogy most levetheti róluk gondját, majd a jó lsten gondolza tovább, neki nem kell tovább gondolnia velük. Pedig ha gondolnak, ha nyesegetnek, tisztogatnak s olykor okszerűen trágyáznak, mennyi hasznat vehetnek.

Vidékemen azt tapasztalom, hogy a lapályokon ültetett fak hamar bemoosódnak és gérkük időnap előtt megvastagodnak s megprepedezik; minek aztán az a következése, hogy a megprepedezet. kéreg alá a rovarok peteiket kényelmesen berakják és így a fát elpusztítják.

Midőa észleltem, hogy fáim bemoosódnak, midőn lattam, hogy a kéreg megvastagodása által a nedvkeringés lesz megakadályozva s ezáltal a korona fejlődése szenved, a híres rentlingeni pomológus Lucas tanácsát követtem s azóta fácskáim egészségesek. Decembertől február végéig több ízben bekenem fáimat a következő keverékkel: vезек 1 rész agyagot, 1 rész meszet, 1 rész marhaganajt, ezt feleszeszem trágyaléval, mely köző teszek egy kevés rozspolyvát, e hig keverék által fácskáim megújulnak.

Ezen eljárás következése azután: 1. Minden repedésben található rovar s petéje kipszűtl. 2. Többször bekénés után a fáknak minden sejtje begyógyul, a fá heja gyorsan megújul, rajta moha nem képződik, de sőt a fá heja fényt nyer, mintha csak ténnyemázzal volna kifényesítve, minek következtében a lepke nem talál oly helyet, hova petéit lerakással. 3. Telben a szabadon álló fákat, ha e keverékkel bekénjük, megvédhetjük őket a nyúlragástól.

Gabona-árjegyzék

a Pécsct 1886. évi november 6-án tartott hetvársárról.

100 kilogramm	jó	középszerű	legalábbvaló
Buza	8 frt 10 kr,	8 frt 05 kr.	8 frt — kr.
Kétszeres	6 — 20 —	6 — 10 —	— — —
Rózs	6 — — —	5 — 90 —	— — —
Arpa	5 — 80 —	5 — 40 —	— — —
Zab	6 — — —	5 — 90 —	— — —
Kukorica	5 — 20 —	5 — 20 —	— — —
Hajdina	— — — —	— — — —	— — —
M e t e r m é s z a s:			
Széna	2 frt 80 kr.	— Szalma	1 frt — kr.

